

(Apstiprināta ar
Ministru prezidenta
2019. gada 23. decembra
rīkojumu Nr. 357)

**Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja
darbības stratēģija 2020.–2022. gadam**

Saturs

1. VISPĀRĪGĀ DAĻA	4
1.1. Esošās situācijas raksturojums	4
1.2. Stratēģiskais mērķis	8
1.3. Prioritātes	8
1.4. Biroja īstenotie darbības virzieni	8
1.4.1. Noziedzīgu nodarījumu atklāšana un izmeklēšana	9
1.4.2. Valsts amatpersonu darbības kontrole	12
1.4.3. Politisko partiju finansēšanas kontrole un aģitācijas uzraudzība ...	15
1.4.4. Sabiedrības izglītošana un informēšana par pretkorupcijas jautājumiem	17
1.4.5. Pretkorupcijas politikas plānošana un starptautiskā sadarbība	21
1.5. Biroja darbības spēju izvērtējums	25
1.5.1. Informācijas tehnoloģiju iespējas un analītiskā kapacitāte	25
1.5.2. Personāla vadība	25
1.5.3. Darba vide	27
1.5.4. Informācijas aprīte un drošība	28
1.5.5. Biroja organizatoriskā struktūra un iekšējie procesi	28
2. VALSTS BUDŽETA PROGRAMMAS	29

Ievads

Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja darbības stratēģija 2020.–2022. gadam (turpmāk – Stratēģija) ir vidēja termiņa Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (turpmāk – Birojs) vadības dokuments, kas nodrošina Biroja darbības plānošanu, nosakot Biroja stratēģiskos mērķus, uzdevumus mērķu sasniegšanai, rezultatīvos rādītājus un to sasniedzamās skaitliskās vērtības.

Biroja Stratēģija ir izstrādāta saskaņā ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumā noteikto¹ un Ministru kabineta 2015. gada 28. aprīļa instrukciju Nr. 3 “Kārtība, kādā izstrādā un aktualizē institūcijas darbības stratēģiju un novērtē tās ieviešanu”.

Stratēģijas mērķis ir nodrošināt efektīvu Biroja darbības plānošanu un īstenošanu tā kompetencē esošo funkciju un uzdevumu ietvaros laikposmā no 2020. līdz 2022. gadam. Stratēģijas īstenošana atbilst plānotajam Biroja vidēja termiņa budžeta izdevumu kopapjomam.

Birojs ir Ministru kabineta pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kurai saskaņā ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumu noteiktas konkrētas funkcijas korupcijas novēršanā un apkarošanā, kā arī politisko organizāciju (partiju) un to apvienību (turpmāk – Politiskās partijas) finansēšanas noteikumu izpildes kontrolē.

Biroja misija: “Mēs vēršamies pret korupciju ar likuma spēku un sabiedrības atbalstu, lai panāktu amatpersonām uzticētās varas godprātīgu izmantošanu valsts un sabiedrības interesēs”.

¹ Saskaņā ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likuma 7. panta pirmās daļas 1. punktu Birojs izstrādā korupcijas novēršanas un apkarošanas stratēģiju un valsts programmu, kuru apstiprina Ministru kabinets.

1. VISPĀRĪGĀ DAĻA

1.1. Esošās situācijas raksturojums

Korupcija atbilstoši Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likuma 1. panta pirmajā daļā definētajam ir kukuļošana vai jebkura cita valsts amatpersonas rīcība, kas vērsta uz to, lai, izmantojot dienesta stāvokli, savas pilnvaras vai pārsniedzot tās, iegūtu nepelnītu labumu sev vai citām personām, tādējādi korupcija neaprobežojas tikai ar kukuļošanu, bet attiecas arī uz citiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu.

Koruptīvos noziedzīgos nodarījumos var būt iesaistītas ne tikai valsts amatpersonas, bet arī plašāks personu loks, t.sk. personas, kuras spēj vai sola ietekmēt valsts amatpersonu rīcību, kukuļošanas atbalstītāji, starpnieki, kukuļu piesavinātāji un kukuļdevēji. Korupcija valsts tiešās pārvaldes iestādēs var izpausties ne vien administratīvajā, bet arī iestādes vadības un politiskajā līmenī.

Publiskā un privātā sektora saskarsme ir viens no korupcijas riskus veicinošiem faktoriem. Gan valsts amatpersonai, gan komersanta pārstāvim var rasties nodoms un iespēja izmantot noziedzīgus paņēmienus, lai apmaiņā pret prettiesisku labumu nodrošinātu kādas nepamatotas priekšrocības.

Līdzšinējie Biroja atklātie pārkāpumi liecina, ka augstākie korupcijas riski ir saistīti ar publiskajiem iepirkumiem, kuros tiek piesaistīts arī Eiropas Savienības līdzfinansējums. Apjomīgākie iepirkumi īstenoti Rīgā, kur atrodas vadošās valsts pārvaldes iestādes un kapitālsabiedrības, tomēr nozīmīga daļa finansējuma izlietota iepirkumiem arī valsts reģionos. Kopumā 2018. gadā ir veikti iepirkumi par summu 2962,3 milj. *euro*, no kuriem 39% novirzīti būvniecības darbiem, 10% – transporta pakalpojumiem, bet 9% – ceļu darbiem².

Informatīvajā ziņojumā par Kohēzijas politikas Eiropas Savienības fondu investīciju aktualitātēm līdz 2019. gada augustam Finanšu ministrija norādīja, ka 65% no visiem 2019. gada pirmajā pusgadā neatbilstošajiem izdevumiem konstatēti pašvaldību projektos – galvenokārt par iepirkumu normu pārkāpumiem³.

2019. gadā Eiropas Dzelzceļa līnijas noslēdza līgumu par “Rail Baltica Rīgas dzelzceļa tilta, uzbēruma un Rīgas Centrālās pasažieru stacijas kompleksās apbūves būvprojekta izstrādi un būvdarbiem”, kas ir lielākais Biroja redzeslokā esošais Eiropas Savienības līdzfinansētais projekts Stratēģijas darbības periodā.

Ņemot vērā, ka koruptīvas darbības, jo īpaši publisko iepirkumu jomā, bieži tiek veiktas komercuzņēmumu interesēs, juridiskās personas atbildības izvērtēšana kļūst par nozīmīgu koruptīvu noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanas sastāvdaļu. Analizējot un izmeklējot juridiskās personas saistību ar izdarīto noziedzīgo nodarījumu, nozīme ir ne vien noziedzīga nodarījuma izdarīšanas faktiskajiem apstākļiem, bet arī uzņēmuma izveidotai iekšējās kontroles sistēmai un veiktajiem pasākumiem, lai novērstu iespējamus korupcijas riskus.

² Iepirkumu uzraudzības biroja dati. Pieejami: <https://www.iub.gov.lv/lv/mekletiepirkumus>

³ Informatīvais ziņojums par Kohēzijas politikas Eiropas Savienības fondu investīciju aktualitātēm līdz 2019. gada augustam (pusgada ziņojums). Pieejams: <https://www.esfondi.lv/upload/Ieviesana/informativais-ziņojums-par-kohezijas-politikas-eiropas-savienibas-fondu-investiciju-aktualitatem-lidz-2019.-gada-augustam-pusgada-zinojums.pdf>

2018. gada Eiropas Padomes noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas ekspertu komiteja “*Moneyval*” 5. kārtas ziņojuma par Latvijas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas (turpmāk – NILLTF) novēršanas sistēmas efektivitāti kopsavilkumā norādīts, ka Latvijai noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija (turpmāk – NILL) ir jāizvirza kā prioritāte un jācenšas sistemātiski veikt kriminālvajāšanu par plašāku NILL spektru, tostarp trešo personu un atsevišķu NILL bez predikatīvā nozieguma. Ziņojumā norādīts, ka Latvijai ir jāizstrādā tiesībaizsardzības vadlīnijas par minimālajām pierādījumu prasībām, kuras tiesai būtu nepieciešamas, lai pierādītu NILL apsūdzības pamatā esošo nodarījumu saskaņā ar grozītajiem tiesību aktiem. Minētās vadlīnijas jāpapildina ar atbilstošu apmācību visām tiesībaizsardzības iestādēm, kas ir iesaistītas tādu nodarījumu izmeklēšanā, kas rada ienākumus.⁴

Lai nodrošinātu vienotu pieeju NILL izmeklēšanā, iepriekšējās stratēģijas darbības periodā Biroja amatpersonas ir piedalījušās noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas izmeklēšanas vadlīniju izstrādē, tostarp, izstrādājot atsevišķu sadaļu par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas izmeklēšanu, ja tā ir saistīta ar koruptīviem noziedzīgiem nodarījumiem.

Finanšu izlūkošanas dienesta sagatavotajā Latvijas Nacionālā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas risku novērtēšanas ziņojumā konstatēts, ka pastāv liela iespējamība, ka būtisks skaits Latvijas juridisko personu un ārvalstu juridisko personu ir iesaistītas NILLTF shēmās.⁵

Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (turpmāk – OECD) 2019. gada Latvijas ekonomikas pārskatā norādīts, ka, lai samazinātu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas riskus, Latvijas komercbankām tika aizliegts apkalpot noteikta tipa augsta riska klientus (čaulas uzņēmumus), kā arī bija jāsamazina nerezidentu depozītnoguldījumi par vairāk kā 60%. Papildus Latvijas valdība ar OECD līdzdalību izstrādāja pasākumu plānu, kura īstenošanas rezultātā būtu jāpieaug uzraugošo un tiesībaizsargājošo institūciju kapacitātei un darba kvalitātei NILL apkarošanā.⁶

Pasākumu plāns NILLTF novēršanai laika periodam līdz 2019. gada 31. decembrim nosaka prioritātes – efektīva informācijas apmaiņa izmeklēšanas veicināšanai, atbilstošu cilvēkresursu nodrošināšana tiesībaizsardzības iestādēm, informācijas tehnoloģiju risinājumu ieviešana efektīvai datu pārvaldībai, starpinstitucionāli vienota izpratne par NILL.

OECD 2019. gada Latvijas ekonomikas pārskatā norādīts, ka pašvaldības gan institucionāli, gan teritoriāli ir relatīvi mazas, līdz ar to netiek nodrošinātas pietiekami augstas kvalitātes publiskie pakalpojumi, ieskaitot izglītību un transporta pakalpojumus.⁶ Valdība ir iniciējusi pašvaldību teritoriālo reformu, lai samazinātu pašvaldību skaitu no 119 uz 39. Apvienojot pašvaldības un veidojot jaunas pārvaldes struktūras, jānodrošina procesa caurspīdīgums, kā arī jāsamazina korupcijas, interešu konflikta, izšķērdēšanas u.c. iespējamie riski.

⁴ Eiropas Padomes noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas ekspertu komiteja “*Moneyval*” 5. kārtas ziņojuma kopsavilkums. Pieejams:

https://www.fid.gov.lv/images/Downloads/useful/Summary_MONEYVAL20188_5th-Round_MER_LV.pdf

⁵ Nacionālais terorisma finansēšanas un proliferācijas finansēšanas risku ziņojums par 2017.-2018.gadu. Pieejams: https://www.fid.gov.lv/images/Downloads/useful/LV_TF_PF_zinojums_papildinats_2019.pdf

⁶ OECD Economic Surveys, Latvia 2019. Pieejams:

<https://www.oecd.org/economy/surveys/Latvia-2019-OECD-economic-survey-overview.pdf>

Biroja iepriekšējās stratēģijas darbības periodā Latvijā norisinājās Saeimas un Eiropas Parlamenta vēlēšanas. Ņemot vērā aktīvo priekšvēlēšanu aģitācijas norisi internetā un sociālajos tīklos, pirms 13. Saeimas vēlēšanām Birojs izveidoja mobilo lietotni “Ziņo KNAB!” un aicināja iedzīvotājus informēt par novērotajiem priekšvēlēšanu aģitācijas pārkāpumiem. Ievērojot iedzīvotāju aktivitāti, Birojs veicis mobilās lietotnes funkcionālo pilnveidi, pielāgojot lietotni ziņošanai par visiem Biroja kompetencē esošiem pārkāpumiem vai noziedzīgajiem nodarījumiem.

Izmantojot mobilo lietotni “Ziņo KNAB!”, iedzīvotāji vienkāršā un ērtā veidā var paziņot gan par valsts amatpersonu atrašanos interešu konflikta situācijā, gan par iespējamiem korupcijas gadījumiem, gan arī sniegt informāciju par, viņuprāt, politisko partiju finansēšanas pārkāpumiem.

2020. gada 1. janvārī stāsies spēkā grozījumi Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā (turpmāk – Finansēšanas likums), paredzot būtiskas izmaiņas valsts budžeta finansējuma piešķiršanā Politiskajām partijām.

2019. gada 1. maijā stājās spēkā Trauksmes celšanas likums. Birojs ir viena no kompetentajām iestādēm, kurai trauksmes cēlētājam ir iespēja ziņot par iespējamo noziedzīgu nodarījumu vai likumpārkāpumu. Šobrīd trauksmes cēlētājam ir iespēja ziņot Birojam telefoniski, elektroniski vai rakstiski aizpildot trauksmes celšanas ziņojuma veidlapu, kā arī aizpildot iepriekš definētus laukus Biroja tīmekļa vietnes sadaļā “Ziņot par pārkāpumu”.

Pieaugot uzticības līmenim Birojam, sabiedrība sniedz ievērojami lielāku informācijas apjomu par iespējamiem korupcijas, dienesta stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas, Politisko partiju pretlikumīgas finansēšanas, kā arī interešu konflikta gadījumiem. Tādējādi, pieaugot saņemtās informācijas apjomam, Birojs saskaras gan ar darbinieku, gan finansējuma nepietiekamību. Biroja ieskatā ir mērķtiecīgi jāvirzās uz Valdības rīcības plāna⁷ pasākuma Nr. 180.2 izpildi, ieguldot resursus esošo darbinieku apmācībā, kā arī piesaistot jaunus darbiniekus. Valdības rīcības plāna pasākums Nr. 180.2 paredz stiprināt Biroja kapacitāti gan cilvēkresursu, gan materiālo resursu ziņā, palielinot Biroja finansējumu un štata vietu skaitu par 23 %.

OECD 2019. gada Latvijas ekonomikas pārskatā kā pozitīva iezīme cīņā ar korupciju ir norādīta valdības apņemšanās palielināt tiesībsardzības iestāžu, tai skaitā Finanšu un kapitāla tirgus komisijas, Finanšu izlūkošanas dienesta un Biroja budžetus. Īpaši uzsvērts, ka Biroja budžeta neatkarība palielinās sabiedrības uzticību tā spējai cīnīties ar korupciju valstī.⁶

Tādējādi Stratēģijas darbības periodā plānots rosināt pārskatīt Birojam piešķirtā finansējuma apmēru un palielināt štata vietu skaitu par 35 amata vietām.

Starptautiskās pretkorupcijas organizācijas *Transparency International* veiktajā novērtējumā “Korupcijas uztveres indekss 2018” Latvija saņēma 58 punktus (no 100 punktiem), ieņemot 41. vietu (2016.gadā – 44. vieta) starp 180 valstīm.⁸ Lai mazinātu korupciju un stiprinātu valsts demokrātiju, *Transparency International* rekomendē stiprināt valsts institūcijas, efektīvizēt pretkorupcijas likumdošanu, veicināt sabiedrības līdzdalību un aizsargāt preses brīvību.⁹

⁷ Ministru kabineta 2019. gada 7. maija rīkojums Nr. 210 “Par Valdības rīcības plānu Deklarācijas par Artura Krišjāņa Kariņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai”.

⁸ Corruption Perceptions Index 2018. Pieejams: <https://www.transparency.org/cpi2018>

⁹ How corruption weakens democracy. Pieejams:

https://www.transparency.org/news/feature/cpi_2018_global_analysis

2017. gada decembrī publicētajā Eiropas Komisijas aptaujā “*Special Eurobarometer 470 – Corruption report*” norādīts, ka tikai 34% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka korupcija ir nepieņemama. Samērā liels respondentu skaits uzskata, ka ir pieņemami dot dāvanas (60%), naudu (39%) un nodrošināt labvēlīgu attieksmi (43%), saņemot pakalpojumus no valsts pārvaldes. Pozitīva tendence, salīdzinot ar 2013. gada aptauju, konstatēta jautājumā par naudas došanas neatbalstīšanu, proti, par 9% ir pieaudzis to respondentu skaits, kuri neatbalsta naudas došanu, saņemot pakalpojumus no valsts pārvaldes. Uz Eiropas Komisijas aptaujas jautājumu, vai jūs personīgi pazīstat kādu, kurš ir pieņēmis kukuli, 28% aptaujāto respondentu Latvijā atbildēja apstiprinoši. Salīdzinot ar pārējām Eiropas Savienības valstīm, Latvija ir pēdējā vietā ar vismazāko procentu apstiprinošu atbildi (11%), atbildot uz jautājumu, vai valsts pārvaldes centieni cīņā ar korupciju ir efektīvi. Salīdzinājumā ar 2013. gada aptauju par 13% pieauga to respondentu skaits Latvijā, kuri ir informēti, kur ziņot par korupciju.¹⁰

Pasaules ekonomikas foruma veiktajā novērtējumā “Globālās konkurētspējas indekss 2019”, kas nosaka valsts konkurētspēju un produktivitātes līmeni, Latvija ierindojās 41. vietā (2018. gadā – 42. vieta) no 141 valsts. Augstākie rezultāti Latvijai norādīti informācijas un telekomunikāciju ieviešanā un zemākie – veselības aprūpē. Zemu novērtēta arī Latvijas tiesu neatkarība un uzticība tiesībsardzības iestādēm.¹¹

Latvijā pieaug privātā sektora patēriņš un investīcijas, kā rezultātā iekšzemes kopprodukta (turpmāk – IKP) izaugsme 2018. gadā bija 4,8%, īpaši straujš pieaugums bija vērojams būvniecības nozarē – 22% (pret 2017. gadu).¹²

Stockholm School of Economics in Riga “Ēnu ekonomikas indekss Baltijas valstīs” uzrāda tendenci, ka, pieaugot ekonomikai Latvijā, turpina pieaugt arī ēnu ekonomika. Pētījuma rezultāti parāda, ka ēnu ekonomika Latvijā 2018. gadā sasniedza 24,2% no IKP (pieaugums par 2,2% salīdzinājumā ar 2017. gadu). Lielākais ēnu ekonomikas īpatsvars (35,9%) ir būvniecības nozarē.¹³

Pasaules tirdzniecības attīstību kavē augošās protekcionisma tendences un ASV un Ķīnas tirdzniecības konflikts, bet Eiropā situāciju pasliktina neskaidrības par Lielbritānijas izstāšanās procesu no Eiropas Savienības. Tādējādi arī atvērtā Latvijas ekonomika šogad augs būtiski lēnāk nekā divos iepriekšējos gados.¹⁴ Latvijas Banka prognozē, ka 2019. gadā un 2020. gadā IKP izaugsme palēnināsies un būs 2,5% robežās.

¹⁰ Special Eurobarometer 470: Corruption. Pieejams: http://data.europa.eu/euodp/en/data/dataset/S2176_88_2_470_ENG

¹¹ The GlobalCompetitiveness Report 2019. Pieejams: http://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2019.pdf

¹² Iekšzemes kopprodukts 2018. Pieejams: <https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/ekonomika/ikp/meklet-tema/2538-iekszemes-kopprodukts-2018-gada>

¹³ 9. ikgadējā konference “Ēnu ekonomika Latvijā”. Pieejams: <https://www.sseriga.edu/enu-ekonomika-latvija>

¹⁴ FM: Latvijas ekonomikas izaugsme otrajā ceturksnī palēninājusies līdz 2,0%. Pieejams: https://www.fm.gov.lv/lv/sadalas/tautsaimniecibas_analize/tautsaimniecibas_analize/iekszemes_kopprodukts/60_919-fm-latvijas-ekonomikas-izaugsme-otraja-ceturksni-paleninajusies-lidz-20

1.2. Stratēģiskais mērķis

Kompetences ietvaros veicināt valsts amatpersonu izpratni par godprātīgu rīcību un pienākumu rīkoties sabiedrības interesēs, pieņemot lēmumus un izlietojot publisko finansējumu.

1.3. Prioritātes

Birojam kā vadošajai pretkorupcijas iestādei Latvijā jāveicina tāda sociālā, ekonomiskā un tiesiskā vide, kas vērsta uz publiskas personas institūciju rīcību sabiedrības interesēs, nodrošinot, ka katrs indivīds un sabiedrība kopumā uzticas likumdevējam, izpildvarai, tiesu varai, kā arī valsts un pašvaldību institūciju darbam.

Biroja darbība un resursi deleģēto funkciju izpildē triju gadu periodā tiks koncentrēti šādu prioritāro uzdevumu veikšanai:

1. Mazināt valsts amatpersonu prettiesiskas rīcības iespējamību ar publiskas personas mantu un finanšu līdzekļiem, tai skaitā identificēt un izskaust koruptīvus noziedzīgus nodarījumus publiskas personas institūcijās, veicot mērķtiecīgas darbības šādās prioritārajās jomās:

- 1.1. finanšu sektorā;
- 1.2. tiesu varas institūcijās;
- 1.3. veselības aprūpē;
- 1.4. publiskajos iepirkumos:
 - a) Eiropas Savienības finansētajos projektos;
 - b) būvniecības nozarē;
 - c) Latvijas lielākajās pašvaldībās;
 - d) Rail Baltica projektā;

2. Iespēju robežās katrā Biroja izmeklētajā kriminālprocesā veikt paralēlo finanšu izmeklēšanu, lai identificētu, arestētu un konfiscētu noziedzīgi iegūtus līdzekļus;

3. Piemērojot jauno Politisko partiju finansēšanas modeli, pilnveidot Politisko partiju finansēšanas uzraudzību;

4. Stiprināt Biroja kapacitāti cilvēkresursu un materiālo resursu ziņā, uzlabojot un efektīvizējot Biroja analītiskās, operatīvās un izmeklēšanas spējas, novēršot un apkarojot koruptīvus noziedzīgus nodarījumus¹⁵ un kontrolējot Politisko partiju finansēšanas noteikumu izpildi.

1.4. Biroja īstenotie darbības virzieni

Birojam noteiktās funkcijas ir korupcijas novēršana, apkarošana un politisko partiju finansēšanas noteikumu izpildes kontrole, nodrošinot šādus darbības virzienus:

- 1) noziedzīgu nodarījumu atklāšana un izmeklēšana;
- 2) valsts amatpersonu darbības kontrole;
- 3) politisko partiju finansēšanas un priekšvēlēšanu aģitācijas kontrole;
- 4) sabiedrības izglītošana un informēšana par pretkorupcijas jautājumiem;
- 5) pretkorupcijas politikas plānošana un starptautiskā sadarbība.

¹⁵ Ministru kabineta 2019. gada 7. maija rīkojums Nr. 210 "Par Valdības rīcības plānu Deklarācijas par Artura Krišjāņa Kariņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai" pasākums Nr. 180.2.

1.4.1. Noziedzīgu nodarījumu atklāšana un izmeklēšana

Esošās situācijas apraksts:

Biroja amatpersonas izmeklē noziedzīgus nodarījumus valsts institūciju dienestā, ja tie ir saistīti ar korupciju, kā arī noziedzīgus nodarījumus, kas saistīti ar Politisko partiju finansēšanas noteikumu pārkāpumiem. Pildot minētās funkcijas, Biroja amatpersonas veic operatīvo darbību, resoriskās pārbaudes un izmeklē noziedzīgus nodarījumus, kā arī sniedz palīdzību ārvalstīm ar koruptīvu noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanu saistītu procesuālo darbību veikšanā.

2018. gada 23. augustā tika publicēts Moneyval 5. kārtas savstarpējā novērtējuma ziņojums par Latvijas NILLTFN sistēmas efektivitāti par pārskata periodu līdz 2017. gada novembrim. Latvijas NILLTFN sistēma starptautiskās sadarbības jomā novērtēta ar pietiekošu efektivitātes rādītāju, astoņās citās jomās ar viduvēju un vēl divās jomās (juridiskās personas un veidojumi, kā arī finanšu sankcijas par proliferācijas finansēšanu) ar zemu efektivitātes rādītāju. Līdz 2019. gada beigām Latvijai jāveic nepieciešamie uzlabojumi efektivitātes rādītājos.

Atbilstoši Ministru kabineta 2018. gada 11. oktobra rīkojumam Nr. 512 "Par Pasākumu plānu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanai laika posmā līdz 2019. gada 31. decembrim" 2019. gadā Biroja amatpersonas piedalījās darba grupā, izstrādājot prakses vadlīnijas vienotas pieejas nodrošināšanai noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas izmeklēšanā.

Analizējot iepriekšējās Biroja darbības stratēģijas rezultātus, secināms, ka augsti korupcijas riski ir saglabājušies publisko iepirkumu jomā. Minētajā periodā atklāti vairāki koruptīvi noziedzīgi nodarījumi, kas ir saistīti ar publisko iepirkumu norisi. Īpaši augsti korupcijas riski ir saskatāmi pašvaldību iestāžu un kapitālsabiedrību rīkotajos publiskajos iepirkumos, kā arī iepirkumos būvniecības sektorā. Biroja atklātās koruptīvās darbības publisko iepirkumu jomā nereti ir saistītas ar konkurences ierobežojumu neievērošanu.

Saglabājoties augstiem korupcijas riskiem, publiskie iepirkumi, tai skaitā būvniecības jomā, joprojām būs Biroja prioritāte Stratēģijas darbības periodā. Ņemot vērā, ka Stratēģijas darbības periodā tiks uzsākta Latvijā apjomīgākā būvniecības projekta – Rail Baltica – realizācija, Birojs pastiprinātu uzmanību pievērsīs tam, lai minētā projekta realizācijas gaitā valsts amatpersonu rīcība būtu sabiedrības interesēs un jau sākotnēji tiktu novērsta iespēja iesaistītajām personām vai trešajām personām gūt prettiesisku personīgu vai mantisku labumu.

ASV Finanšu ministrijas Finanšu noziegumu apkarošanas tīkls (FinCEN) 2018. gadā publicēja ziņojumu, kurā Latvijas kredītiestādei AS "ABLV banka" izteica virkni būtisku pārmetumu, norādot, ka komercbankas vadība, akcionāri un darbinieki esot pārvērtuši noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju par vienu no bankas biznesa virzieniem un banka aktivitāšu ietvaros ir tikusi izmantota noziedzīgiem mērķiem, tai skaitā veikti darījumi ar pusēm, kas ir saistītas ar ASV un Apvienoto Nāciju Organizācijas sankciju sarakstā esošām institūcijām. 2018. gadā AS "ABLV banka" uzsāka pašlikvidācijas procesu, kuru kontrolē Finanšu un kapitāla tirgus komisija un savas kompetences ietvaros uzrauga vairākas tiesībsargājošās institūcijas, t.sk. Birojs.

Stratēģijas darbības periodā Biroja mērķis ir nodrošināt mērķtiecīgu, efektīvu un kvalitatīvu analītisko un operatīvo darbu, kā arī izmeklēšanu. Īpašs uzsvars

pievēršams noziedzīgu nodarījumu atklāšanai un izmeklēšanai finanšu sektorā, kurā identificēti augsti korupcijas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas riski.

Ņemot vērā, ka koruptīvam noziedzīgam nodarījumam ir materiāls raksturs, proti, šāds noziedzīgs nodarījums ģenerē noziedzīgi iegūtus līdzekļus, Birojam Stratēģijas darbības periodā pastiprināta vērība jāvelta mantisko jautājumu risināšanai kriminālprocesā, lai prettiesiski iegūtus līdzekļus atsavinātu, tādējādi mazinot personu motivāciju iesaistīties koruptīvās darbībās. Biroja efektīvam darbam noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanā, noziedzīgi iegūtu līdzekļu atgūšanā un soda neizbēgamības nodrošināšanā ir būtiska preventīva loma, atturot citus sabiedrības locekļus no prettiesiskām darbībām.

Birojs šobrīd iespēju robežās visos kriminālprocesos veic paralēlo finanšu izmeklēšanu, proti, seko finanšu plūsmi, lai pārliecinātos, vai noziedzīgā nodarījuma izdarītāja, tā radnieku vai saistīto personu rīcībā esošajiem finanšu līdzekļiem un mantai nav noziedzīga izcelsme.

Biroja ieskatā noziedzīga nodarījuma izmeklēšanai un finanšu izmeklēšanai būtu jānoris paralēli un tās jāveic dažādiem speciālistiem. Šobrīd Birojā paralēlo finanšu izmeklēšanu galvenokārt veic izmeklētāji, kas attiecīgi kavē predikatīva noziedzīga nodarījuma izmeklēšanu. Lai varētu vispusīgi veikt paralēlo finanšu izmeklēšanu katrā Biroja izmeklētājā kriminālprocesā, nepieciešami papildu speciālisti – finanšu analītiķi, kā arī atbilstošs tehniskais nodrošinājums – analītiskie rīki. Biroja amatpersonu zināšanas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas izmeklēšanā vērtējamas kā pietiekamas, tomēr nepārtraukti notiek papildu apmācības ar mērķi stiprināt izmeklētāju un analītiķu kompetenci, kā arī veicināt tiesībsardzības iestāžu un prokuratūras vienotu izpratni par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas izmeklēšanas, kā arī konfiskācijas jautājumiem, kas savukārt veicinātu noziedzīgu nodarījumu savlaicīgu izmeklēšanu un atbilstošu rīcību, konfiscējot noziedzīgi iegūtus līdzekļus.

Lai turpinātu pilnveidot zināšanas koruptīvu noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanā, tostarp noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apkarošanā, kā arī nostiprinātu vienotu pieeju tiesībsardzības iestāžu vidū, būtiska nozīme ir atbilstošu un kvalitatīvu apmācību organizēšanā.

Iepriekšējā stratēģijas darbības periodā Birojs, izmeklējot vairākus kriminālprocesus, cieši sadarbojās ar citām publiskas personas institūcijām. Kā labās prakses piemērus var izcelt sadarbību ar Konkurences padomi, Valsts kontroli un Valsts policiju. Ņemot vērā, ka Prokuratūra uzrauga visu Biroja kriminālprocesu izmeklēšanas gaitu, Birojs uzsver ciešas un uz vienotu izpratni vērstas sadarbības nepieciešamību, kas sekmētu kriminālprocesu savlaicīgu un visaptverošu izmeklēšanu.

Koruptīviem noziedzīgiem nodarījumiem bieži ir pārrobežu raksturs, jo gan koruptīvu darbību īstenošanā, gan secīgā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanā tiek iesaistītas ārvalstu fiziskas un juridiskas personas. Tādējādi būtiska nozīme ir pārrobežu sadarbībai un izmeklēšanas darbā pieejamo starptautisko instrumentu izmantošanai.

Birojs, izmeklējot noziedzīgos nodarījumus, aktīvi izmanto visas pieejamās starptautiskās sadarbības iespējas, tai skaitā sadarbību tiesiskās palīdzības lūgumu ietvaros, tostarp izpildot saņemtos ārvalstu tiesiskās palīdzības lūgumus. Pēdējos divos gados ir vērojams straujš saņemto ārvalstu tiesiskās palīdzības lūgumu skaita

pieaugums, kas izskaidrojams ar koruptīvu noziedzīgu nodarījumu pārrobežu raksturu, kā arī ar aktīvu cīņu pret noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju.

Darbības virziena mērķis:

Izmeklējot koruptīvus noziedzīgus nodarījumus, veikt paralēlo finanšu izmeklēšanu ar mērķi identificēt, arestēt un konfiscēt noziedzīgi iegūtus līdzekļus, tādējādi mazinot personu motivāciju iesaistīties koruptīvās darbībās.

Izmeklēt valsts amatpersonu un finanšu sektora darbinieku, kuri nodrošina kukuļu un noziedzīgi iegūtu līdzekļu plūsmu caur Latvijas finanšu sistēmu, iesaistīšanos pārrobežu kukuļošanas lietās.

Politikas rezultāti:

1.tabula

1. Politikas rezultāti						
1.1.Rezultāts	1.2. Rezultatīvais rādītājs	1.3. Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības				
		2018.gada izpilde	2019.gada plāns	2020.gada plāns	2021.gada plāns	2022.gada plāns
1.1.1.Noziedzīgu nodarījumu atklāšana un izmeklēšana	1.2.1. Konstatēti noziedzīgie nodarījumi	131	85	90	90	90
	1.2.2. Biroja uzsāktu krimināllietu īpatsvars, kas nosūtītas kriminālvajāšanai un nav izbeigtas prokuratūrā (%)	91,6	95	95	95	95
	1.2.3. Birojā uzsāktu kriminālprocesu skaits pēc operatīvās darbības laikā iegūtās informācijas	17	14	15	15	15

Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:

- 1) veikt paralēlo finanšu izmeklēšanu katrā Biroja izmeklētajā kriminālprocesā;
- 2) nodrošināt atbilstošas un kvalitatīvas apmācības Biroja darbiniekiem profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanai, īpaši saistībā ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas izmeklēšanas, konfiskācijas, paralēlās finanšu izmeklēšanas jautājumiem;
- 3) uzraudzīt Rail Baltica projekta realizāciju, kontrolējot valsts amatpersonu rīcību, pieņemot lēmumus un rīkojoties ar projekta realizācijai atvēlētajiem finanšu līdzekļiem.

Iesaistītās iestādes:

Iesaistīto iestāžu nav.

1.4.2. Valsts amatpersonu darbības kontrole

Esošās situācijas apraksts:

Birojs korupcijas novēršanas jomā kontrolē likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” (turpmāk – Interešu konflikta likums) izpildi, kā arī citos normatīvajos aktos valsts amatpersonām noteikto papildu ierobežojumu ievērošanu.

Interešu konflikta likums nosaka valsts amatpersonas amata savienošanas, ienākumu gūšanas, komercdarbības, administratīvo aktu izdošanas, uzraudzības, kontroles, izmeklēšanas vai sodīšanas funkciju veikšanas un līgumu slēgšanas ierobežojumus, aizliegumu ietekmēt administratīvo aktu izdošanu, uzraudzības, kontroles, izmeklēšanas un sodīšanas funkciju veikšanas aizliegumus, dāvanu un ziedojumu pieņemšanas ierobežojumus, aizliegumu būt par pārstāvi, aizliegumu saņemt papildu maksu, reklamēšanas ierobežojumus, ierobežojumus rīkoties ar publiskas personas mantu, informācijas izmantošanas aizliegumu.

Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādnes 2015.–2020. gadam kā viena no korupcijas novēršanas politikas prioritātēm ir pārorientēt pretkorupcijas politiku no ārējās kontroles, ko realizē kontroles institūcijas, uz resora un institūcijas iekšējo kontroli.

Publiskas personas institūcijas vadītājam ir pienākums¹⁶ atbilstoši savai kompetencei nepieļaut, lai attiecīgajā institūcijā strādājošās valsts amatpersonas nonāktu interešu konflikta situācijā un šādā situācijā īstenotu valsts amatpersonas pilnvaras. Savukārt Ministru kabinets izdod noteikumus par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijās¹⁷. Tādējādi publiskas personas institūcijas vadītājam jāveic nepieciešamās darbības, nodrošinot risku vadību, lai mazinātu iespējamus korupcijas un interešu konflikta riskus, kā arī jārīkojas, konstatējot Interešu konflikta likuma pārkāpumus.

Ievērojot Interešu konflikta likuma 20. panta sestajā daļā¹⁸ noteikto pienākumu, publiskas personas institūciju vadītāji 2018. gadā 78 gadījumos ir informējuši Biroju par attiecīgajā institūcijā konstatētajiem Interešu konflikta likuma pārkāpumiem. Savukārt 2019. gadā līdz 15. novembrim ir saņemti 60 ziņojumi par Interešu konflikta likuma pārkāpumiem. Minētais norāda uz to, ka atsevišķās publiskas personas institūcijās ieviestā iekšējās kontroles sistēma korupcijas un interešu konflikta risku novēršanai darbojas, un tās ietvaros institūcija spēj identificēt pārkāpumus, kurus nav izdevies novērst, īstenojot preventīvos pasākumus.

Stratēģijas darbības periodā ir jāturpina darbs pie pasākumu īstenošanas valsts amatpersonu interešu konflikta novēršanas un valsts amatpersonām noteikto ierobežojumu un aizliegumu kontroles pārorientēšanas no ārējās kontroles uz institūcijas iekšējo kontroli. Vienlaicīgi veicama publiskas personas institūciju vadītāju pilnvaru (kompetences) paplašināšana interešu konflikta novēršanā, tostarp risinot jautājumus par publiskas personas institūcijas vadītāja atbildību gadījumā, ja netiek

¹⁶ Interešu konflikta likuma 20. panta pirmā daļa

¹⁷ Interešu konflikta likuma 20. panta astotā daļa

¹⁸ Publiskas personas institūcijas vadītājam ir pienākums nekavējoties informēt Biroju vai Interešu konflikta likumā noteiktajos gadījumos — Satversmes aizsardzības biroja direktoru par atklātajiem šā likuma pārkāpumiem, kurus izdarījušas attiecīgās institūcijas valsts amatpersonas.

veikti ar interešu konflikta novēršanu saistītie pienākumi. Paplašinot publiskas personas institūciju vadītāju pilnvaras un atbildību, vienlaikus risinot arī jautājumu par administratīvo pārkāpumu ar mazāku sabiedrisko bīstamību (mazāk kaitīgām sekām), proti, maznozīmīgāku pārkāpumu “dekriminalizāciju”, par tiem paredzot disciplinārtbildību un nosakot pienākumu publiskas personas institūcijas vadītājiem saukt pārkāpumus izdarījušās valsts amatpersonas pie disciplinārtbildības. Piemēram, par amatu savienošānu bez rakstveida atļaujas saņemšanas, par amatu savienošānu ierobežojumu izpildes kārtības neievērošanu, ja amatu savienošānai nepieciešama rakstveida atļauja.

Lai nodalītu Biroja un Valsts ieņēmumu dienesta kompetenci valsts amatpersonu deklarāciju pārbaudē, 2018. gada 6. martā spēkā stājās grozījumi Interesešu konflikta likumā, nosakot, ka Birojs pārbauda valsts amatpersonu deklarācijas, lai savas kompetences ietvaros izskatītu lietas par Interesešu konflikta likuma un citu likumu pārkāpumiem, savukārt Valsts ieņēmumu dienests salīdzina deklarācijā norādīto informāciju ar tā rīcībā esošo informāciju, pārbaudot ziņas par valsts amatpersonas ienākumiem, mantisko stāvokli un darījumiem.

Stratēģijas darbības periodā Birojs turpinās ciešu sadarbību un konsultācijas ar Valsts ieņēmumu dienestu, lai definētu valsts amatpersonu deklarācijas sistēmas ietekmes sasniedzamo rezultātīvo rādītāju iekļaušanu Valsts ieņēmumu dienesta iekšējos normatīvajos aktos.

Turklāt 2018. gada 15. novembrī spēkā stājās būtiski grozījumi Interesešu konflikta likumā, kas paredz, ka uz Interesešu konflikta likuma 4. panta trešajā daļā minētajām valsts amatpersonām¹⁹ neattiecas IV nodaļas “Valsts amatpersonu deklarācijas” noteikumi, proti, minētajām valsts amatpersonām nav pienākums iesniegt valsts amatpersonu deklarācijas, tomēr tiem ir saistoši pārējie minētajā likumā valsts amatpersonām noteiktie ierobežojumi un aizliegumi.

Vienlaikus Birojs turpina darbu pie Interesešu konflikta likuma grozījumiem (Nr. 150/LP13), kas būtiski uzlabos ziedojumu pieņemšanas kārtību; noteiks papildu pienākumu informēt publiskas personas institūcijas vadītāju vai Biroju par interešu konflikta situācijām vai iespējamiem korupcijas, tai skaitā ārvalstu amatpersonu kukuļošanas gadījumiem; paplašinās to personu, kuras jānorāda valsts amatpersonas deklarācijā, loku; noteiks Satversmes aizsardzības biroja direktora valsts amatpersonas deklarācijas iesniegšanas kārtību; noteiks terminētus komercdarbības ierobežojumus valsts amatpersonai, kura veikusi izmeklēšanas funkcijas; precizēs valsts amatpersonas pienākumus un rīcību, nosakot papildu gadījumus un paredzot konkrētus termiņus publiskas personas institūcijas vadītāja informēšanai par valsts amatpersonas iespējamo interešu konfliktu u.c. grozījumus²⁰. Šobrīd minētais likumprojekts ir izskatīšanā Saeimā pirms otrā lasījuma.

Darbības virziena mērķis:

Nodrošināt valsts amatpersonu darbību sabiedrības interesēs, novēršot jebkuras valsts amatpersonas, tās radnieku vai darījumu partneru personiskās vai mantiskās

¹⁹ Par valsts amatpersonām uzskatāmas arī personas, kuras pilda amata pienākumus ārpus publiskas personas institūcijām, ja tām saskaņā ar normatīvajiem aktiem pastāvīgi vai uz laiku valsts vai pašvaldība ir deleģējusi kādu no šā panta otrajā daļā minētajām funkcijām.

²⁰ Likumprojekts (Nr. 150/LP13). Pieejams:

<https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS13.nsf/0/B699A991EF236965C225835C003673C6?OpenDocument>

ieinteresētības ietekmi uz valsts amatpersonas darbību; veicināt valsts amatpersonu darbības atklātumu un atbildību sabiedrības priekšā, kā arī sabiedrības uzticēšanos valsts amatpersonu darbībai.

Istenot pasākumu kopumu valsts amatpersonu interešu konflikta novēršanas un valsts amatpersonām noteikto ierobežojumu un aizliegumu kontroles pārorientēšanai no ārējās kontroles uz institūcijas iekšējo kontroli.

Politikas rezultāti:

2.tabula

2. Politikas rezultāti						
2.1.Rezultāts	2.2.Rezultatīvais rādītājs	2.3.Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības				
		2018.gada izpilde	2019.gada plāns	2020.gada plāns	2021.gada plāns	2022.gada plāns
2.1.1.Nodrošināta Biroja pieņemto lēmumu likumība un pamatotība	2.2.1.Biroja pieņemto lēmumu īpatsvars saistībā ar administratīvajiem pārkāpumiem korupcijas novēršanas jomā, kas nav atcelti tiesā	100%	98%	98%	98%	98%
2.1.2.Konstatēti pārkāpumi interešu konflikta novēršanas jomā	2.2.2.Biroja pieņemtie lēmumi par Interešu konflikta likuma normu pārkāpumiem	325	255	255	255	255
2.1.3.Valsts amatpersonu darbības kontrole	2.2.3.Izvērtēto valsts amatpersonu deklarāciju skaits (valsts amatpersonu skaits)	878	950	950	950	950

Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:

- 1) noteikt Biroja iekšējos normatīvajos aktos kārtību, kādā ik gadu veicama valsts augstāko amatpersonu iesniegto deklarāciju pārbaude, lai savas kompetences ietvaros novērstu iespējamus Interešu konflikta likuma pārkāpumus;
- 2) sagatavot Biroja iekšējo normatīvo aktu (vadlīnijas), definējot pamatprincipus valsts amatpersonas valstij atlīdzināmo ienākumu un mantisko labumu apmēra (kurus valsts amatpersona ir guvusi pārkāpjot likumā noteiktos ierobežojumu un aizliegumus) noteikšanai;
- 3) izstrādāt un ieviest nepieciešamo pasākumu kopumu, lai pārorientētu valsts amatpersonu interešu konflikta novēršanu un valsts amatpersonām noteikto ierobežojumu un aizliegumu kontroli no ārējās kontroles uz institūcijas iekšējo kontroli, risinot jautājumu par publiskas personas institūciju vadītāju pilnvaru (kompetences) un atbildības paplašināšanu interešu konflikta novēršanā.

Iesaistītās iestādes:

Iesaistīto iestāžu nav.

1.4.3. Politisko partiju finansēšanas kontrole un aģitācijas uzraudzība

Esošās situācijas apraksts:

Birojs kontrolē Politisko partiju finansēšanas noteikumu izpildi un pārbauda, kā tiek ievēroti ierobežojumi, kas noteikti priekšvēlēšanu aģitācijai pirms Saeimas vēlēšanām, pašvaldības domes vēlēšanām un Eiropas Parlamenta vēlēšanām, aģitācijai pirms tautas nobalsošanas, aģitācijai par likuma ierosināšanu un aģitācijai par Saeimas atsaukšanas ierosināšanu.

Finansēšanas likums nosaka Politisko partiju finansiālās darbības atklātumu, likumību un atbilstību parlamentārās demokrātijas sistēmai. Finansēšanas likums nosaka Politisko partiju finansēšanas avotus, finansēšanas ierobežojumus un aizliegumus, kā arī atklātuma prasības.

Finansēšanas likuma grozījumi, kas stājās spēkā 2018. gada 1. janvārī, paredz, ka fiziskas personas drīkst veikt dāvinājumus (ziedojumus), iemaksāt biedru naudas un iestāšanās naudas no saviem ienākumiem, bet šo dāvinājumu (ziedojumu), biedru naudu un iestāšanās naudu kopējais apmērs nedrīkst pārsniegt 30% no šo personu iepriekšējā kalendārajā gadā gūtajiem ienākumiem. Šie grozījumi balstīti uz faktu, ka, veicot Politisko partiju saņemto ziedojumu (dāvinājumu) pārbaudes, Birojs konstatēja, ka gandrīz 25% ziedojumu tiek veikti, ziedojot attiecīgo privātpersonu visus iepriekšējo trīs gadu laikā gūtos ienākumus, kas savukārt radīja aizdomas par šo līdzekļu likumīgu izcelsmi.

Kopumā jaunais ierobežojums ir veicinājis lielāku finanšu līdzekļu caurspīdīgumu, jo fizisko personu veikto ziedojumu apmērs nedrīkst pārsniegt 30% no iepriekšējā gadā ziedojumus veikušo personu gūtajiem ienākumiem, kas rada lielāku ticamību, ka personas ziedo Politiskajām partijām savus finanšu līdzekļus.

Iepriekšējās Biroja stratēģijas darbības periodā Latvijā notika Saeimas (2018. gada oktobrī) un Eiropas Parlamenta (2019. gada maijā) vēlēšanas. Ņemot vērā politisko procesu intensitāti, pastāvēja būtisks risks, ka priekšvēlēšanu laikā nepieciešamie finanšu līdzekļi Politisko partiju darbības nodrošināšanai tiek iegūti ne vien no likumīgiem, bet arī slēptiem finanšu avotiem jeb “melnajām kasēm”. Politisko partiju pārstāvju ciešā saistība ar to sponsoriem, kuri papildina partiju kases, var ietekmēt arī politisko dienas kārtību un lēmumu pieņemšanu, tādēļ Politisko partiju finansēšanas kontrolei šajā periodā bija pievērsta pastiprināta uzmanība.

Pārbaudot Politisko partiju 13. Saeimas vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijas un priekšvēlēšanu aģitācijas ierobežojumu ievērošanu, Birojs vairākos gadījumos konstatēja, ka politiskie spēki nav norādījuši visus savus priekšvēlēšanu ieņēmumus un izdevumus (norādījuši nepatiesas ziņas deklarācijā) un saņēmuši neatļautus dāvinājumus no juridiskajām personām, kā arī nav ievērojuši priekšvēlēšanu aģitācijas ierobežojumus. Par konstatētajiem pārkāpumiem ir pieņemti lēmumi par Politisko partiju saukšanu pie administratīvās atbildības un vienai Politiskajai partijai izteikts mutvārdu aizrādījums.

Vienlaikus Birojs veica pārbaudes par administratīvo resursu izmantošanu priekšvēlēšanu aģitācijā, kā rezultātā personām ir piemērota administratīvā atbildība. Pārbažu ietvaros Birojs konstatēja arī pārkāpumus par nesaistīto personu priekšvēlēšanu aģitācijas kārtības neievērošanu.

Pašlaik Birojs turpina uzsāktās pārbaudes saistībā ar 2019. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijām. Saskaņā ar Finansēšanas

likuma 8.² panta trešās daļas prasībām Birojs veic vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarāciju pārbaudi un sešu mēnešu laikā no dienas, kad beidzies deklarāciju iesniegšanas termiņš, par iesniegtajās deklarācijās atklātajiem Politisko partiju finansēšanas noteikumu pārkāpumiem, kā arī par pasākumiem, kas veikti to novēršanai, informē sabiedrību.

Būtiski atzīmēt, ka, veicot pārbaudes, Birojs konstatēja tendenci, ka Politiskās partijas 2018. gadu noslēdza ar lielām parādsaistībām par saņemtajiem pakalpojumiem un precēm (kopējā Politisko partiju parādsaistību summa bija 1 386 616,00 *euro*), kas rada partiju nevienlīdzības risku, organizējot priekšvēlēšanu kampaņas. Lai šo risku mazinātu, Finansēšanas likumā ir izdarīti grozījumi, kas stāsies spēkā 2020. gada 1. janvārī, ierobežojot Politiskajām partijām iespēju uzkrāt parādsaistības, proti, Politisko partiju parādsaistības pielīdzinot aizņēmumam un nosakot termiņu esošo parādsaistību apmaksai.

Turklāt minētajos grozījumos ir paredzētas būtiskas izmaiņas valsts budžeta finansējuma piešķiršanā Politiskajām partijām, proti, Politiskajai partijai, par kuru pēdējās Saeimas vēlēšanās nobalsojuši vairāk nekā divi procenti vēlētāju, piešķir valsts budžeta finansējumu kalendārā gada laikā:

- 1) 4,50 *euro* apmērā par katru iegūto balsi pēdējās Saeimas vēlēšanās;
- 2) 0,50 *euro* apmērā par katru iegūto balsi pēdējās pašvaldības domes vēlēšanās;
- 3) 0,50 *euro* par katru iegūto balsi pēdējās Eiropas Parlamenta vēlēšanās.

Politiskajai partijai, par kuru pēdējās Saeimas vēlēšanās nobalsojuši vairāk nekā pieci procenti vēlētāju, papildus 7.¹ panta pirmajā daļā minētajam piešķir valsts budžeta finansējumu kalendārā gada laikā 100 000 *euro* apmērā. Politiskā partija kalendāra gada laikā piešķirto, bet neizlietoto valsts budžeta finansējumu var izlietot triju nākamo gadu laikā. Kopējais vienai Politiskajai partijai piešķirtais valsts budžeta finansējuma apmērs viena kalendārā gada laikā nedrīkst pārsniegt 800 000 *euro*.

Vienlaikus minētie grozījumi nosaka maksimālo dāvinājumu (ziedojumu), biedru naudas un iestāšanās naudas apmēru, ko fiziska persona drīkst maksāt Politiskajām partijām, kuras saņem valsts budžeta finansējumu.

Ņemot vērā straujo valsts budžeta finansējuma apmēra palielināšanu politiskajām partijām, Birojam secīgi jāstiprina finansēšanas uzraudzība, lai nodrošinātu, ka valsts budžeta finansējums tiek izlietots Finansēšanas likumā paredzētajiem mērķiem.

Turklāt Birojs saskaņā ar Finansēšanas likuma prasībām ir izstrādājis Elektronisko datu ievades sistēmu (EDIS), kuras mērķis ir elektronizēt Politisko partiju dokumentu un atskaišu iesniegšanu, tādējādi atvieglojot Politisko partiju iesniegtās informācijas par savu finansiālo darbību izmantošanu dažādos griezumos, kā arī šīs informācijas apstrādes un publicēšanas procesu. Pēc būtības netika mainīts līdzšinējais tiesiskais regulējums, bet tika elektronizēta un vienkāršota Politisko partiju dokumentu un atskaišu iesniegšana, tādējādi nodrošinot Politisko partiju finansiālās darbības atklātumu, likumību un atbilstību parlamentārās demokrātijas sistēmai.

Darbības virziena mērķis:

Nodrošināt Politisko partiju finansēšanas atklātumu, iespējami īsākā termiņā identificējot noteikto ierobežojumu neievērošanu, izmantojot jaunieviesto Elektronisko datu ievades sistēmu (EDIS).

Uzraudzīt Politiskajām partijām noteikto priekšvēlēšanu aģitācijas ierobežojumu ievērošanu Latvijas pašvaldību vēlēšanās (2021. gadā) un Saeimas vēlēšanas (2022. gadā).

Politikas rezultāti:

3.tabula

3.Politikas rezultāti						
3.1.Rezultāts	3.2.Rezultatīvais rādītājs	3.3. Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības				
		2018.gada izpilde	2019.gada plāns	2020.gada plāns	2021.gada plāns	2022.gada plāns
3.1.1.Mazinās naudas loma un ietekme politikā	3.2.1.Konstatētie pārkāpumi politisko partiju finansēšanā un aģitācijas veikšanā	33	25	25	25	25
3.1.2.Mazinās priekšvēlēšanu aģitācijas kampaņu laikā pieļauto pārkāpumu skaits	3.2.2.Priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā apturēto pretlikumīgo priekšvēlēšanu kampaņu skaits	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%
3.3.3.Izskatot Biroja lēmumus tiesā, tiek atzīta Biroja pieņemto lēmumu likumība un pamatotība	3.2.3.Pārskata gadā Biroja lēmumu īpatsvars saistībā ar administratīvajiem pārkāpumiem un pretlikumīgu finanšu līdzekļu atmaksu, kas nav atcelti tiesā	100%	98%	98%	98%	98%

Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:

- 1) analizēt vēlēšanu kampaņu pieredzi un izvērtēt priekšvēlēšanu regulējumu, konstatējot nepilnības sniegt priekšlikumus grozījumiem normatīvajos aktos, lai pilnveidotu tiesisko regulējumu priekšvēlēšanu aģitācijas finanšu kontrolē un mazinātu finanšu līdzekļu lomu politikā;
- 2) turpināt uzlabot Biroja spējas iegūt, apstrādāt un analizēt informāciju, kas saistīta ar slēpto priekšvēlēšanu aģitāciju un Politisko partiju nelikumīgu finansēšanu;
- 3) attīstīt ieviesto Elektronisko datu ievades sistēmu (EDIS), kas uzlabos Biroja kapacitāti Politisko partiju finansēšanas kontrolē un aģitācijas uzraudzībā;
- 4) pilnveidot valsts budžeta finansējuma izlietojuma kontroli.

Iesaistītās iestādes:

Iesaistīto iestāžu nav.

1.4.4. Sabiedrības izglītošana un informēšana par pretkorupcijas jautājumiem

Esošās situācijas apraksts:

Birojs izglīto sabiedrību tiesību un ētikas jomā, informē par korupcijas attīstības tendencēm un atklātajiem korupcijas gadījumiem, kā arī par veiktajiem pasākumiem korupcijas novēršanā un apkarošanā.

Komunikāciju ar sabiedrību, tās veidus un formas nosaka Biroja komunikācijas un izglītošanas stratēģija, kura tiek precizēta reizi gadā.

Nemainīgi institūciju pieprasījums pēc izglītošanas pasākumiem ir ļoti liels, savukārt Biroja kapacitāte ierobežota. Pēdējos gados semināri pamatā tiek nodrošināti atbilstoši secībai, kādā institūcijas izteikušas vēlmi pēc attiecīgajām apmācībām, iespēju robežās institūcijām, kurās ir augsti korupcijas riski, apmācības nodrošinot prioritārā kārtībā (piemēram, Rīgas Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcas iepirkumu komisiju locekļiem, Rīgas 1.slimnīcai, lidostas “Rīga” iepirkumu komisiju locekļiem, Finanšu un kapitāla tirgus komisijas valsts amatpersonām, Augstākās tiesas administrācijai un vairākiem citiem). Tomēr jāatzīmē, ka nākotnē jāmeklē jaunas iespējas nodrošināt apmācību pasākumus institūcijās, kurās ir paaugstināti korupcijas riski, lielākā apjomā. Tāpat nepieciešams meklēt jaunas iespējas citu ieinteresēto institūciju apmācību nodrošināšanai, tai skaitā palielinot pašu institūciju lielāku iesaisti apmācību procesā.

2015. gada nogalē Birojs ir panācis vienošanos ar Valsts administrācijas skolu, ka iespēja pārbaudīt valsts amatpersonu zināšanas elektroniski tiks iestrādāta Valsts administrācijas skolas īstenotā Eiropas struktūrfondu projekta “Valsts pārvaldes cilvēkresursu profesionālā pilnveide korupcijas novēršanas un ēnu ekonomikas mazināšanas jomā” ietvaros izstrādātajā Mācību pārvaldības sistēmā. 2019. gadā Mācību pārvaldības sistēmā tika uzsākti izmēģinājumi un šobrīd zināšanu pārbaude elektroniskā formā ir ieviešanas stadijā.

Lai nodrošinātu ilgtspējīgu pieeju izglītošanas jautājumiem, Birojs turpinās attīstīt un pilnveidot tālākizglītojamu apmācību modeli (*Train the trainers*). Šī modeļa ietvaros tiek nodrošināta valsts un pašvaldību institūciju, arī publiskas personas kapitālsabiedrību pārstāvju sagatavošana, kuri savukārt tālāk savās institūcijās apmācīs strādājošās amatpersonas pretkorupcijas jautājumos. Tālākizglītojamu uzdevums šobrīd ir apmācīt savas institūcijas amatpersonas interešu konflikta novēršanas pamatjautājumos. Nākotnē tālākizglītojamie institūcijas vadītāja uzdevumā varētu veikt iekšējā uzrauga funkcijas, sniedzot institūcijas vadītājam atbalstu efektīvas iekšējās kontroles sistēmas korupcijas un interešu konflikta risku novēršanai ieviešanā un uzturēšanā. Lai veicinātu efektīvas iekšējās kontroles sistēmas izveidi un uzturēšanu, *Train the trainers* modeļa ietvaros apmācībās tālākizglītojamiem ir iekļauta tēma par efektīvas iekšējās kontroles sistēmas izveidi korupcijas un interešu konflikta risku novēršanai.

Atsevišķas apmācības būtu organizējamas arī tām publiskas personas institūciju amatpersonām, kuras savās institūcijās ir atbildīgas par iekšējo kontroli, nodrošinot apmācības par to, kā izveidot un realizēt iedarbīgu, lietderīgu un efektīvu iekšējo kontroli interešu konflikta un korupcijas risku novēršanai.

Papildus nepieciešams strādāt ar jauniešu un studentu izglītošanu, lai preventīvi veicinātu jaunās paaudzes neiecietību pret korupciju un informētu par korupcijas negatīvajām sekām, tādējādi palielinot uzticību un pašātvību Birojam kā taisnīgai, neatkarīgai un kompetentai iestādei, veicinot nākotnē arvien lielāku sabiedrības gatavību ziņot par koruptīvām darbībām un nebūt vienaldzīgiem. Svarīgi ir turpināt iesākto sadarbību ar Valsts izglītības satura centru, gan izglītojot mācību priekšmetu skolotājus par pretkorupcijas jautājumiem, gan, ievērojot Valsts izglītības standartā un mācību priekšmetu programmās noteikto, izstrādājot un piedāvājot izglītības iestādēm dažāda veida informatīvos materiālus. Vienlaikus nepieciešams stiprināt sadarbību ar

augstākajām izglītības iestādēm, lai tās savās studiju programmās iekļautu pretkorupcijas tēmu.

Birojs ir uzsācis uzņēmēju izglītošanu par pretkorupcijas jautājumiem un iekšējās pretkorupcijas kontroles sistēmas stiprināšanu, ar mērķi veicināt uzņēmēju izpratni par godprātīgu un tiesisku komerciālo darbību. Arī turpmāk aktīvi jāstrādā uzņēmēju izglītošanas un informēšanas jomā. Būtiski ir aicināt uzņēmējus novērtēt korupcijas riskus un ieviest efektīvus risku novēršanas pasākumus, lai nepieļautu kukuļošanu, kā arī īpašu uzmanību pievērst ārvalstu amatpersonu kukuļošanas nepieļaujamībai.

Līdz šim Birojs sociālo kampaņu ietvaros kā vizuālos materiālus visbiežāk izmantoja jauniešu zīmējumu konkursu darbus, kas nepietiekami efektīvi uzrunāja konkrēto mērķauditoriju. Tāpat profesionāli pakalpojumi nav izmantoti mērķtiecīgai ilgtermiņa sociālās kampaņas izstrādei un īstenošanai, kā arī esošo informatīvo kanālu novērtēšanai un uzlabošanai. Birojam ir jāturpina attīstīt 2019. gadā izveidotā mērķtiecīgā sadarbība ar dažādu mediju pārstāvjiem, kuriem ir ietekme sabiedrības domas veidošanā. Būtiski ir turpināt veidot efektīvu komunikāciju sociālajos medijos, kas mūsdienās ir svarīgs iestādes tēla veidošanas mehānisms. Jāīsteno profesionāla un apjomīga sociālā kampaņa, aptverot visus sabiedrisko attiecību mehānismus, lai veicinātu sabiedrības izpratni par korupcijas negatīvo ietekmi un aktivizētu vēlmi ziņot par novērotajiem pārkāpumiem. Lai nodrošinātu to, ka sociālā kampaņa ir efektīva un sasniedz gaidītos rezultātus, plānošanas un organizēšanas procesā ir jāiesaista attiecīgās jomas profesionāļi, kā arī iespēju robežās – sadarbības partneri, tādējādi vienlaikus dodot sabiedrībai signālu, ka Birojs nav viens savos mērķos un darbībā.

Ar mērķi veidot sabiedrības viedokli par Biroja kā neatkarīgas un efektīvi sabiedrības labā strādājošas institūcijas darbību, tai skaitā, nodrošinot sabiedrības un konkrētu mērķauditoriju informētību gan par Biroja kompetenci un sasniegtajiem rezultātiem, gan par īstenotajiem pretkorupcijas pasākumiem, Birojs plāno veikt vairāku pasākumu kopumu. Vienlaikus ar sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumiem jāceļ sabiedrības uzticēšanās līmenis Birojam kā taisnīgai, neatkarīgai un kompetentai iestādei, veicinot sabiedrības gatavību ziņot par koruptīvām darbībām un nebūt vienaldzīgiem.

Viens no veidiem kā iesaistīt sabiedrību cīņā pret korupciju un veicināt iedzīvotāju sociālo aktivitāti un neiecietību pret koruptīvām darbībām, ir sniegt iespēju ziņot par iespējamiem pārkāpumiem, izmantojot dažādus un ik vienam ērti pieejamus ziņošanas kanālus. Jau šobrīd par iespējamiem pārkāpumiem Biroja kompetences jautājumos iedzīvotāji var paziņot, izmantojot trauksmes celšanas sistēmu, nosūtot informāciju uz e-pastu: knab@knab.gov.lv; paziņot telefoniski, izmantojot bezmaksas uzticības tālruni; izmantojot mobilo lietotni “Ziņo KNAB” vai ierodoties un sniedzot informāciju klātienē. Ņemot vērā, ka informācijas sniedzējs nereti vēlas sekot līdz sava iesnieguma virzībai, būtu nepieciešams izveidot tiešsaistes ziņošanas platformu ar iestrādātu iespēju iesniedzējam līdz noteiktam informācijas apstrādes posmam sekot līdz sniegtās informācijas virzībai.

Darbības virziena mērķis:

Paaugstināt sabiedrības uzticību Birojam, veidojot pozitīvu iestādes tēlu un vairojot Biroja autoritāti sabiedrībā.

Padarīt ziņošanu ērtu, viegli pieejamu un iespēju robežās nodrošināt atgriezenisko saiti ziņotājam vai sabiedrībai kopumā.

Politikas rezultāti:

4.tabula

4. Politikas rezultāti						
4.1.Rezultāts	4.2. Rezultatīvais rādītājs	4.3. Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības				
		2018.gada izpilde	2019.gada plāns	2020.gada plāns	2021.gada plāns	2022.gada plāns
4.1.1.Paaugstinās valsts amatpersonu zināšanu līmenis korupcijas novēršanas jautājumos	4.2.1. Izglītošanas pasākumos veikto zināšanu pārbaudes testu rezultāti rāda, ka pieaug valsts amatpersonu skaits, kuras labi pārzina korupcijas novēršanas pamatjautājumus	85%	86%	87%	88%	88%
4.1.2. Mazinās sabiedrības tolerance pret korupciju un pieaug iedzīvotāju gatavība ziņot par korupcijas gadījumiem	4.2.2. Samazinās aptaujāto skaits, kas socioloģiskajās aptaujās uz jautājumu „Neesmu gatavs ziņot par korupcijas gadījumiem vispār” atbild apstiprinoši	30%	30%	28%	27%	25%
4.1.3. Samazinās iedzīvotāju īpatsvars, kuri atzinuši, ka gatavi dot kukuli	4.2.3.Samazinās to iedzīvotāju īpatsvars, kuri atzinuši, ka ir gatavi dot kukuli valsts amatpersonai, lai atrisinātu savas problēmas publiskas personas institūcijās (% no aptaujātajiem)	20%	20%	18%	18%	18%

Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:

- 1) turpināt realizēt komunikācijas un izglītošanas stratēģiju, nepieciešamības gadījumā to papildinot ar jauniem uzdevumiem, precizējot un/vai papildinot komunikācijas paņēmienus un veidus;
- 2) turpināt periodiski uzaicināt apmeklēt izglītošanas pasākumus prioritārā kārtībā institūcijas, kuru amatpersonas iesaistītas Biroja krimināllietās un administratīvo pārkāpumu lietās, kā arī meklēt jaunus apmācību veidus ieinteresētajām institūcijām;
- 3) veidot mērķorientētu apjomīgu sociālo kampaņu, piesaistot jomas profesionāļus, tai skaitā sabiedrisko aktivitāšu veidošanā un Biroja informēšanas instrumentu efektivitātes novērtēšanā un ieteikumu izstrādē to uzlabošanai;
- 4) izstrādāt un ieviest tiešsaistes ziņošanas platformu, kurā iesniedzējam un trauksmes cēlējam būs nodrošināta atgriezeniskā saite un anonimitāte.

Iesaistītās iestādes:

Valsts administrācijas skola.

1.4.5. Pretkorupcijas politikas plānošana un starptautiskā sadarbība**Esošās situācijas apraksts:**

Atbilstoši Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumā noteiktajam Birojs, plānojot pretkorupcijas politiku, izstrādā korupcijas novēršanas un apkarošanas stratēģiju un valsts programmu, kā arī koordinē programmā minēto institūciju sadarbību programmas izpildes nodrošināšanai. Tostarp Birojs analizē normatīvos aktus un normatīvo aktu projektus, kā arī ierosina izdarīt tajos grozījumus, iesniedz priekšlikumus jaunu normatīvo aktu projektu izstrādāšanai.

Ar Ministru kabineta 2015. gada 16. jūlija rīkojumu Nr. 393 “Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādņem 2015.–2020. gadam” apstiprinātas korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādnes 2015.–2020. gadam (turpmāk – Pamatnostādnes). Pamatnostādņu mērķis ir raksturot aktuālo situāciju korupcijas novēršanā un apkarošanā Latvijā, definēt aktuālās problēmas un noteikt mērķus, rīcības virzienus un uzdevumus to risināšanai laika periodā no 2015.–2020. gadam.

Astoņu Pamatnostādņēs iekļauto apakšmērķu sasniegšanai ir izstrādāts uzdevumu un pasākumu plāns, kura ietvaros paredzēts īstenot 135 pasākumus, t.sk. izdarīt grozījumus tiesību aktos, uzlabot institūciju funkcijas, iniciatīvas, kas vērstas uz zināšanu apguvi un izpratnes veicināšanu par pretkorupcijas politiku.

Birojs šobrīd ir sagatavojis saskaņošanai informatīvo ziņojumu “Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādņu 2015.–2020. gadam īstenošanas 2015.–2018. gadā starpposma novērtējumu”. Savukārt līdz 2021. gada 1. novembrim Birojs sagatavos Pamatnostādņu īstenošanas ietekmes gala novērtējumu.

Sekojoši līdzīgi pamatnostādņu uzdevumu izpildes gaitai un rezultātiem, kā arī novērtējot un prognozējot situāciju pretkorupcijas politikas jomā līdz 2021. gadam, Birojs saskaņā nepieciešamību izstrādāt Korupcijas novēršanas un apkarošanas pasākumu plānu 2021.–2025. gadam, pamatojoties uz Ministru kabineta 2014. gada 2. decembra noteikumu "Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi" 13.2. apakšpunktā noteikto. Attiecīgi jaunais Korupcijas novēršanas un apkarošanas pasākumu plāns būs secīgs un mērķtiecīgs turpinājums Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādņem 2015.–2020. gadam. Šajā jaunajā politikas plānošanas dokumentā tiks saglabāts iepriekš definētais korupcijas novēršanas un apkarošanas kurss, proti, mērķi un rīcības virzieni, taču vienlaikus tas ietvers jaunu uzdevumu kopumu publiskas personas institūcijām, elastīgi reaģējot un pielāgojoties aktuālajām norisēm un problēmsituācijām sabiedrībā, kā arī tiesību normu piemērošanas problemātikai.

2018. gadā Birojs sagatavoja informatīvo ziņojumu “Par iekšējās pretkorupcijas kontroles sistēmas novērtējumu publiskas personas institūcijās” (pieņemts Ministru kabineta sēdē 2018. gada 19. jūlijā). Izstrādājot minēto informatīvo ziņojumu un aptaujājot 1662 publiskas personas institūcijas, Birojs konstatēja, ka tikai 608 institūcijās (36,6%) ir izstrādāts pretkorupcijas pasākumu plāns un tikai 351 institūcijas (21,1%) iekšējos normatīvajos aktos ir paredzēta kārtība, kādā institūciju darbinieki var ziņot par iespējamiem attiecīgās institūcijas darbinieku pārkāpumiem. Tāpat Birojs secināja, ka, izstrādājot pretkorupcijas pasākumu plānu institūcijā, ne

vienmēr tiek identificēti iespējamie korupcijas un interešu konflikta riski un veicamie pasākumi to novēršanai, kas savukārt rada bažas, ka pretkorupcijas plāni institūcijās, iespējams, ir formāls pasākums.

Lai izveidotu tādu patstāvīgi darbojošos publiskas personas institūciju iekšējās kontroles sistēmu korupcijas un interešu konflikta risku novēršanai, kā arī panāktu vienotu izpratni par pamatprasībām iekšējās kontroles sistēmas izveidošanai, 2017. gada 27. oktobrī spēkā stājās Ministru kabineta noteikumi Nr. 630 "Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā" (turpmāk – Ministru kabineta noteikumi Nr. 630)²¹.

Nodrošinot Ministru kabineta noteikumu Nr. 630 izpildi un veicinot izpratni par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām, Birojs izstrādāja Vadlīnijas par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta risku novēršanai publiskas personas institūcijā (apstiprinātas ar Biroja priekšnieka 2018. gada 31. janvāra rezolūciju). Šo vadlīniju mērķis ir sniegt ieteikumus, metodisku palīdzību un piemērus korupcijas risku novēršanai, ieviešot Ministru kabineta noteikumus Nr. 630 noteiktās pamatprasības.

2020. gadā Birojs atkārtoti veiks iekšējās pretkorupcijas kontroles sistēmas novērtēšanu publiskas personas institūcijās par laikposmu no 2018. gada līdz 2019. gadam, lai pārliecinātos, vai visās publiskas personas institūcijās ir ieviesta iedarbīga un lietderīga iekšējās kontroles sistēma. Birojs, balstoties uz novērtēšanas rezultātiem, izvērtēs jautājumu par publiskas personas institūcijas vadītāja atbildību gadījumā, ja tas neveic savus pienākumus attiecībā uz interešu konflikta novēršanu.

Birojs kompetences ietvaros arī turpmāk analizēs normatīvos aktus un normatīvo aktu projektus, sniedzot priekšlikumus nepieciešamajiem grozījumiem, lai mazinātu iespējamus korupcijas un interešu konflikta riskus.

Atbilstoši Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumā noteiktajam, Birojs apkopo un analizē citu valstu pieredzi korupcijas novēršanā un apkarošanā, vienlaikus aktīvi iesaistās gan divpusēji, gan reģionālo starptautisko attiecību veidošanā. Ārvalstu partneriem ir interese par Biroja pieredzi, tādēļ arī nākotnē plānots aktīvi iesaistīties gan pieredzes nodošanā, gan apmaiņā ar citu valstu partnerdienestiem. Īpaši cieša sadarbība ir ar tuvākajiem ārvalstu partneriem – Lietuvu, Igauniju, Poliju un Ukrainu.

Īstenojot starptautisko sadarbību, Birojs saņem atbalstu no tādiem specializētiem dienestiem kā INTERPOL, EUROPOL, EUROJUST un OLAF (Eiropas birojs krāpšanas apkarošanai).

Birojs šobrīd nodrošina līdzdalību dažādos starptautisko organizāciju pasākumos, kā arī izpilda Eiropas Padomes līguma "Par Pretkorupcijas starpvalstu grupas nodibināšanu" (GRECO) saistības²², OECD Konvencijas par ārvalstu amatpersonu kukuļošanas apkarošanu starptautiskajos biznesa darījumos (Pretkukuļošanas konvencijas) saistības, Eiropas Padomes noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas ekspertu komitejas "Moneyval"

²¹ Ministru kabineta 2017. gada 17. oktobra noteikumu Nr. 630 15.punkts noteic, ka iekšējās kontroles sistēmai jābūt izveidotai līdz 2018. gada 31. decembrim.

²² Latvija ir pievienojusies visiem starptautiskajiem līgumiem, kuru saistību izpildi uzrauga GRECO: Eiropas Padomes Krimināltiesību pretkorupcijas konvencijai un Papildprotokolam, Eiropas Padomes Civiltiesību pretkorupcijas konvencijai.

rekomendācijas, Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Pretkorupcijas konvencijas saistības, kā arī aktivitātes, kas saistītas ar Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzības pasākumiem.

Vienlaikus Birojs ir pievienojies arī tādiem neformāliem sadarbības tīkliem kā Eiropas partneri pret korupciju (EPAC – *European Partners against Corruption*) un Godprātības tīkls (*Network of Integrity*).

Stratēģijas darbības periodā jāturpina darbs pie GRECO ceturtajā un piektajā novērtēšanas kārtā Latvijai izteikto rekomendāciju izpildes.

GRECO ceturtajā novērtēšanas kārtā Latvijai izteikta rekomendācija pieņemt lobēšanas tiesisko regulējumu, kas veicinātu atklātības un labas pārvaldības principus Saeimas darbā. Tādēļ Birojs Stratēģijas darbības periodā turpinās līdzdarboties minētā tiesiskā regulējuma izstrādes procesā. Joprojām Saeimas līmenī nav noregulēti lēmumu pieņēmēju komunikācijas principi ar privātpersonām, kuras mēģina ietekmēt lēmumu pieņemšanas procesu, pārstāvot konkrētas intereses, tāpat arī šādu privātpersonu atklātības pienākums. Jānorāda, ka starptautisko organizāciju rekomendācijās īpaša uzmanība ir pievērsta tieši likumdošanas varai. Proti, līdz šim nav pieņemts vispusīgs regulējums interešu pārstāvības procesa nodrošināšanai, kas attiektos uz parlamenta pārstāvju, t.i., Saeimas deputātu darbu, tiem iesniedzot priekšlikumus likumprojektiem, kuru autori vai līdzautori ir privātpersonas.

Izpildot GRECO ceturtajā novērtēšanas kārtā Latvijai izteikto rekomendāciju, Saeima 2016. gadā ir veikusi grozījumus Satversmē un atcēlusi Saeimas deputātu administratīvās atbildības imunitāti. Savukārt šāds mehānisms joprojām pastāv tiesnešiem un prokuroriem, bet kuru starptautiskās organizācijas uzskata par tiesiskai sabiedrībai neatbilstošu, izsakot rekomendāciju imunitāti atcelt. Birojs arī turpmāk koordinēs šīs jautājuma virzību un aicinās tiesu varas institūcijas un Saeimu izšķirties par atteikšanos no vēsturiskā regulējuma, kas neveicina vienlīdzības principa ievērošanu.

Savukārt 2018. gadā GRECO piektajā novērtēšanas kārtā, kuras laikā vērtēta korupcijas novēršana un godprātības veicināšana izpildvaras augstākajām amatpersonām un tiesībsargājošajām iestādēm, vislielāko uzmanību eksperti un citas dalībvalstis pievērsa ministru ārštata padomniekiem, to lomai un funkcijām. Šīs kārtas ietvaros ir izteiktas vairākas rekomendācijas, kas Latvijai ieviešamas, piemēram, ir jānodrošina informācijas publiskošana tiešsaistē par visiem ministra štata un ārštata padomniekiem, to ieņemamajiem amatiem, darbiem, tiesībām un pienākumiem, jāattiecina interešu konflikta sistēmas pamatprincipi arī uz ārštata padomniekiem, jāizstrādā un jāpieņem uzvedības standarti un principi augstākajām amatpersonām ar izpildvaras funkcijām, t.sk. ministriem u.c.

2019. gada oktobrī OECD Kukuļošanas apkarošanas darba grupa (WGB) pieņēma trešās fāzes novērtējuma ziņojumu par Latviju, vērtējot 44 rekomendāciju, kas vērstas uz to, lai Latvija pilnībā nodrošinātu Pretkukuļošanas konvencijas prasību, izpildi. Galvenās rekomendācijas vērstas uz to, ka jāparedz pietiekami resursi un jānodrošina zināšanas tām iestādēm, kas atklāj, izmeklē un iztiesā ārvalstu kukuļošanu, saistīto naudas atmazgāšanu un grāmatvedības pārkāpumus; pastiprināt soda neizbēgamības principa ieviešanu pār tām juridiskajām un fiziskajām personām, īpaši finanšu jomā, kas ir iesaistītas ārvalstu kukuļošanas un saistītajās shēmās; nostiprināt sadarbību starp Biroju, Valsts policiju un prokuratūru, lai nodrošinātu stratēģisku pieeju sarežģītu ekonomisko noziegumu izmeklēšanā; nodrošināt efektīvu finanšu

sektora uzraudzību un kontroli. Attiecīgi nākamajos gados Birojs veiks pasākumu, lai panāktu Latvijas atbilstību Pretkukuļošanas konvencijas prasībām.

Latvijai kā OECD dalībvalstij ir jāsniedz savs atbalsts un pieredze arī citu reģionu valstīm, kurām tā varētu būt noderīga, tai skaitā piedaloties dažādos starptautiskos sadarbības formātos, piemēram, OECD Austrumeiropas un Centrālāsijas Pretkorupcijas tīklā (ACN). Līdz šim Birojs veiksmīgi ir pildījis savas kā OECD ACN tīkla dalībvalsts pienākumus, Biroja ekspertiem regulāri piedaloties dažādās OECD ACN Stambulas Pretkorupcijas darbības plāna aktivitātēs, tai skaitā Austrumeiropas un Centrālāsijas valstu novērtēšanā. Stratēģijas darbības periodā Birojs turpinās īstenot minētās aktivitātes savas kapacitātes ietvaros.

Tāpat viena no galvenajām prioritātēm starptautiskās sadarbības ietvaros Stratēģijas darbības periodā būs ANO Pretkorupcijas konvencijas (UNCAC) saistību izpilde un Otrā novērtēšanas cikla veikšana, kurā tiek vērtēta dalībvalstu atbilstība Konvencijas II nodaļas “Preventīvie pasākumi” un V nodaļas “Līdzekļu atgūšana” prasībām.

Darbības virziena mērķis:

Izstrādāt pretkorupcijas politiku un koordinēt starptautisko organizāciju izteikto rekomendāciju ieviešanu, kas preventīvi novērstu valsts pārvaldē nodarbināto personu prettiesisku rīcību.

Veicināt ciešāku sadarbību ar ārvalstu partnerdienestiem, pieredzes iegūšanai korupcijas risku identificēšanā un analīzē.

Politikas rezultāti:

5.tabula

5. Politikas rezultāti						
5.1.Rezultāts	5.2.Rezultatīvais rādītājs	5.3.Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības				
		2018.gada izpilde	2019.gada plāns	2020.gada plāns	2021.gada plāns	2022.gada plāns
5.1.1. Uzlabojas korupcijas uztveres indekss	5.2.1.Uzlabot korupcijas uztveres indeksu (vērtējums 100 punktu sistēmā, kur “100” nozīmē “korupcijas nav”)	58	58	61	61	61

Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:

- 1) veikt korupcijas risku analīzi jomās, kuras Birojs ir noteicis kā prioritāras nākamajam stratēģijas periodam, un izstrādāt rekomendācijas identificēto korupcijas risku mazināšanai;
- 2) koordinēt un pildīt starptautiskās saistības, ņemot vērā starptautisko novērtēšanas mehānismu ietvaros izteiktās rekomendācijas;
- 3) stiprināt Biroja starptautisko sadarbību ar partneriem, jo īpaši ar Lietuvu, Igauniju, Poliju un Ukrainu, kā arī kompetences ietvaros dalīties pieredzē ar ārvalstu partneriem.

Iesaistītās iestādes:

Iesaistīto iestāžu nav.

1.5. Biroja darbības spēju izvērtējums

1.5.1. Informācijas tehnoloģiju iespējas un analītiskā kapacitāte

Pēdējo gadu tendences rāda, ka aizvien vairāk noziedzīgu nodarījumu tiek izdarīti informācijas tehnoloģiju telpā. Elektroniskā vide tiek izmantota ne tikai noziedzīgo darbību plānošanai un saziņai, bet arī norēķiniem, tai skaitā kukuļiem (skaidras naudas apjoms turpina sarukt). Biroja tehniskajam nodrošinājumam jābūt atbilstošam un mūsdienīgam, lai Birojs būtu spējīgs gan noteiktos gadījumos apsteigt noziedzniekus viņu noziedzīgo darbību īstenošanā, gan arī, iegūstot un nostiprinot pierādījumus, spētu piekļūt visai ar nozieguma izdarīšanu saistītajai informācijai.

Lai efektīvi un kvalitatīvi nodrošinātu visaptverošu informācijas uzglabāšanu un analīzi, nepieciešams pilnveidot esošo amatpersonu zināšanas par informācijas tehnoloģijām, finanšu un stratēģisko analīzi. Lai noteiktu korupcijas riskam pakļautās jomas un risku analīzes rezultātā identificētu personas, kuru darbībā saskatāmas likumpārkāpumu pazīmes, Birojā šobrīd netiek izmantotas efektīvākās un modernākās informācijas analīzes metodes. Ieviešot sadarbības iestāžu un citu valstu partnerdienestu pieredzi stratēģiskās analīzes veikšanā, tiks pilnvērtīgāk izmantoti Biroja resursi.

Novēršot un apkarojot noziedzīgus nodarījumus, Biroja amatpersonām ir nepieciešamas gan atbilstošas prasmes, gan tehniski un analītiski rīki. Apstrādājamās informācijas apjoms strauji pieaug, tai skaitā pieaug informācijas apjoms, kas ir pieejams atvērto datu veidā. Līdz ar to pieaug nepieciešamība pēc datu apstrādes un analīzes veikšanai izmantot pilnveidotas un modernizētas programmas un rīkus. Lai Birojs spētu sekot jaunākajām tendencēm informācijas apstrādē, nepieciešams regulāri atjaunināt Biroja tehnisko nodrošinājumu ar mūsdienīgiem un efektīviem risinājumiem.

1.5.2. Personāla vadība

Lai efektīvāk nodrošinātu izmeklēšanas un operatīvās darbības kapacitātes paaugstināšanu, Biroja reputācijas celšanu, kā arī Biroja kā centrālās pretkorupcijas iestādes straujāku attīstību, 2018. gada oktobrī Birojs izstrādāja un Ministru kabinets pieņēma jaunu Biroja nolikumu. Pamatojoties uz Biroja nolikumu tika izveidota konceptuāli jauna iestādes iekšējā struktūra, kas primāri vērsta uz noziedzīgu nodarījumu novēršanu, atklāšanu un izmeklēšanu, administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšanu, tai pat laikā īstenojot arī plānotus pretkorupcijas pasākumus.

Biroja nolikums paredz, ka Biroja priekšniekam ir vietnieki, bet ar skaidri iezīmētu nošķirumu starp Biroja priekšniekam un vietniekiem pakļautajām kompetenču jomām un atbildības sadalījumu. Tostarp nolikumā ir iestrādāts risinājums karjeras izaugsmes iespēju nodrošināšanai Biroja amatpersonām, paredzot iespēju nodarbināto papildu motivēšanai, t.i., ieņemt inspektora, vecākā inspektora, galvenā inspektora, nodaļas priekšnieka, pārvaldes priekšnieka vai Biroja priekšnieka vietnieka amatus.

Vēl joprojām Biroja amatpersonu atšķirīgais atalgojuma līmenis, salīdzinot ar citām Iekšlietu ministrijas sistēmā strādājošajām amatpersonām, apgrūtina kvalificēta un pieredzējuša personāla piesaisti. Lai uzlabotu situāciju, 2018. gada maijā tika veikti

grozījumi Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā, nosakot Birojā nodarbinātajiem papildu motivēšanas instrumentus:

1) izdienas piemaksu (ikmēneša piemaksa pie nodarbinātā mēnešalgas atbilstoši darba stāžam Birojā);

2) izdienas pabalstu (vienreizējs pabalsts triju mēnešalgu apmērā, ko nodarbinātais saņem pēc katriem pieciem nepārtrauktas izdienas gadiem Birojā), kas stāsies spēkā 2024. gadā.

Šobrīd atkarībā no sasniegtajiem darba izpildes rezultātiem un veicamo darbu prioritātēm, regulāri tiek pārskatīts jautājums par iespēju piešķirt normatīvajos aktos paredzētās prēmijas, piemaksas (par personisko darba ieguldījumu un darba kvalitāti, speciālās piemaksas par darbu, kas saistīts ar īpašu risku, par papildu darbu u.c.), kā arī pabalstus (atvaļinājuma pabalsts atkarībā no stāža u.c.), kompensācijas un citus normatīvajos aktos paredzēto izdevumu segšanu. Biroja amatpersonām ir nodrošināta veselības apdrošināšana, kā arī no 2018. gada – nelaiemes gadījumu apdrošināšana.

2019. gada 10. oktobrī tika publicēts OECD Darba grupas 3. fāzes ziņojums, kurā norādīts, ka Latvijā tiesībsardzības iestādēm, īpaši tām, kuru funkcijās ietilpst cīņa ar korupciju, budžetā izteikti pietrūkst valsts finansējuma gan personāla atbilstošam atalgojumam, gan tehniskajām nodrošinājumiem²³.

Ņemot vērā Valsts kancelejas izstrādātās vadlīnijas, jāturpina veidot profesionālu, efektīvu, modernu, uz rezultātu orientētu valsts pārvaldi, veicinot attālinātā darba iespējas, vienlaikus ievērojot Biroja funkcijas, informācijas resursu aizsardzību un normatīvajos aktos noteikto kārtību, kādā ir veicams attālinātais darbs.

Obligātās prasības pretendentiem dienestam Birojā noteiktas Biroja likumā. Personāla atlases procesā ir jānodrošina kandidātu atbilstības izvērtēšana gan Biroja likumā noteiktajām obligātajām prasībām (veic Birojs), gan arī likumā „Par valsts noslēpumu” noteiktajām prasībām, lai amatpersona varētu saņemt speciālo atļauju pieejai valsts noslēpumam (veic Satversmes aizsardzības birojs). Līdz ar to pretendentu atlase ir laikietilpīgs un ilgstošs process, kas sastāv no diviem etapiem – pretendenta profesionālās atbilstības izvērtējuma (iegūtā izglītība, darba pieredze, pretendenta spēja analizēt lielu informācijas apjomu, spēja pieņemt lēmumus, citas prasmes un iemaņas) un personas izvērtējuma speciālās atļaujas pieejai valsts noslēpumam saņemšanai. Salīdzinoši ilgā amatpersonu atlases procedūra, kas ilgst līdz pat 6 mēnešiem, ir uzskatāma par visai būtisku apgrūtinājumu jauna personāla piesaistē.

Lai sekmētu Biroja nodrošināšanu ar kvalificētu personālu, tika pilnveidoti Biroja iekšējie normatīvie akti, kas nosaka personāla atlases procedūru, proti, 2019. gada 11. aprīlī tika pieņemta kārtība Nr. 1.20-4.1/11 „Pretendentu uz vakantajām amata vietām atlases kārtība”, kurā precizēti atlases veidi un kārtība.

Birojā arī turpmāk nepieciešams veikt pasākumus, lai nodarbinātajiem nodrošinātu konkurētspējīgu atalgojumu un papildu motivēšanas instrumentus.

Stratēģijas darbības periodā jāturpina Biroja amatpersonu kvalifikācijas celšana, veicot gan sistēmiski plānotas, gan ārpuskārtas mācības noteiktajās prioritārajās jomās:

1. Noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanā finanšu jomā, lai atklātu un konfiscētu noziedzīgi iegūtos līdzekļus kā Latvijā, tā arī ārvalstīs;

²³ Implementing the OECD Anti-bribery convention, phase 3 report: Latvia. Pieejams: <https://www.oecd.org/corruption/anti-bribery/OECD-Latvia-Phase-3-Report-ENG.pdf>

2. Korupcijas publiskajā sektorā un krāpšanas publiskajos iepirkumos apkarošanā (būvniecības nozarē un Eiropas Savienības finansētajos projektos);

3. Korupcijas risku novēršanā un apkarošanā banku sektorā (noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācija);

4. Ārvalstu amatpersonu kukoļošanas un saistīto noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanas īpatnības (tostarp jurisdikcijas, juridiskās personas atbildības jautājumi, *forensic* un IT rīku izmantošana u.c.), lai šajās lietu kategorijās aktīvāk atklātu un konfiscētu noziedzīgi iegūtus līdzekļus.

Lai sekmētu Biroja amatpersonu profesionālās kompetences paaugstināšanos, nepieciešams pēc iespējas vairāk nodarbināto iesaistīt pieredzes apmaiņas braucienos un kopīgās apmācībās ar Biroja sadarbības iestādēm gan Latvijā, gan arī ārvalstu partnerdienestiem. Īpaši atbalstāmas būtu apmācības un pieredzes apmaiņas braucieni saistībā ar noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācijas aspektiem un riskiem, ārzonu uzņēmumu darbības specifiku un iespējamo starptautisko sadarbību, pārrobežu starptautiskajiem darījumiem un to shēmām, kā arī par starptautisko sadarbību ar tiesību aizsardzības iestādēm operatīvās darbības un kriminālprocesa ietvaros u.c.

Veiksmīgai starptautiskai sadarbībai, tai skaitā sadarbībai ar citu valstu tiesībaizsardzības iestādēm, priekšnosacījums ir profesionālās svešvalodas zināšanas. Biroja amatpersonām jāturpina uzlabot svešvalodu zināšanas, tādējādi nodrošinot sadarbības stiprināšanu un pieredzes apmaiņu gan ar citu valstu tiesībaizsardzības iestādēm, gan starptautiskajām organizācijām, kurām Latvija ir pievienojusies. Ņemot vērā, ka Biroja amatpersonas veic operatīvo darbību un kriminālprocesuālās darbības, kā arī sniedz palīdzību un atbalstu ārvalstu sadarbības partneriem procesuālo darbību veikšanā, svešvalodu prasmju uzlabošana veicinās ciešāku sadarbību ar ārvalstu partnerdienestiem koruptīvu noziegumu atklāšanas jomā.

1.5.3. Darba vide

No 2018. gada Birojs atrodas Biroja funkcijām pilnībā pielāgotā ēkā Citadeles ielā 1, Rīgā. Jaunā ēka iekļauta kritiskās infrastruktūras objektu sarakstā, Biroja darbiniekiem un apmeklētājiem noteikti atbilstoši drošības un informācijas aizsardzības pasākumi. Ēkā ir konferenču zāle, kurā regulāri tiek rīkotas apmācības Biroja darbiniekiem un valsts amatpersonām no citām institūcijām.

Jaunā KNAB ēka
Citadeles ielā 1

Ēka celta 1875. gadā

Ēka atrodas Rīgas vēsturiskā centra teritorijā

Iepriekš ēkā atradās Valsts ieņēmumu dienesta Rīgas muitas reģionālā iestāde

Brīvības 104	Platība	Citadeles 1
2 503 m ²		3 756 m ²
11,5 EUR/m ²	Nomas maksa mēnesī	8,32 EUR/m ²
35 sēdvietas	Konferenču zāles ietilpība	150 sēdvietas
36 m ²	Pārrunu/pratināšanas telpu platība	86 m ²

Konfidencialitātes nodrošināšana Pilnībā
Agrāk – Daļēji

Drošības līmeņa ieviešana Paaugstināta
Agrāk – Nodrošināta

Vides pieejamības nodrošināšana Paaugstināta
Agrāk – Ierobežota

Ventilācijas sistēma Nodrošināta
Agrāk – Nebija

1.5.4. Informācijas aprīte un drošība

Birojā informācijas aprītē ieviesti procesi, kas nodrošina personas datu apstrādi un aizsardzību atbilstoši nacionālajiem un Eiropas Savienības normatīvajiem aktiem personas datu aizsardzības jomā. Tikusi samazināta un ierobežota ārējo datu nesēju lietošana, nodrošinot drošu datu apmaiņu lietotājiem savā starpā un izmantojot informācijas sistēmas. Stratēģijas darbības periodā paredzēta Biroja fiziskās apsardzes funkciju veicošo darbinieku skaita palielināšana, kā arī paredzēts atjaunot Biroja funkciju nodrošināšanai paredzēto bruņojumu.

Palielinoties programmatūras un iekārtu, kā arī pakalpojumu dažādībai, nepieciešams izstrādāt lietojuma un funkciju novērtējumu, kas būtu ņemams vērā, lemjot par produkta izmantošanas turpināšanu vai tā aizstāšanu ar citu. Lai iegādātais produkts tiktu pienācīgi izmantots, nepieciešams veikt atbildīgā personāla apmācību.

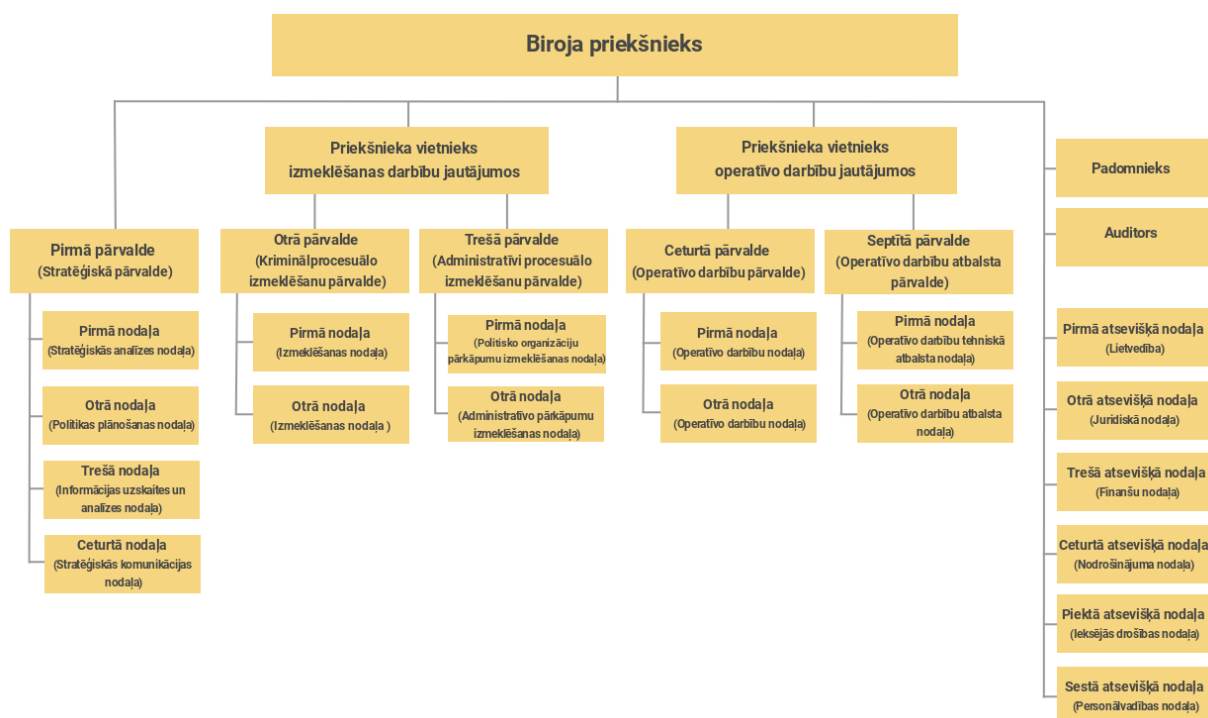
Birojā ir izveidota darba grupa jaunas dokumentu aprītes sistēmas ieviešanai un tiek apzināti Biroja funkcijām atbilstošākie un finansiāli izdevīgākie tehniskie risinājumi un piedāvājumi, kā arī to savietojamība ar esošajiem Biroja informācijas tehnoloģiju resursiem. Informācijas apmaiņai ar citām valsts un ārvalstu tiesībsargājošām iestādēm Birojs izmanto pieejamos informācijas iegūšanas un analītiskos rīkus.

Par iespējamu klasificētas informācijas izpaušanu 2019. gadā Birojā nav uzsākta neviena dienesta izmeklēšana.

1.5.5. Biroja organizatoriskā struktūra un iekšējie procesi

Biroja struktūru un darba organizāciju nosaka Biroja reglaments. Biroja darbu vada Biroja priekšnieks, kuru ieceļ amatā uz pieciem gadiem un atbrīvo no amata Saeima pēc Ministru kabineta ieteikuma. Biroja priekšniekam ir divi vietnieki – vietnieks izmeklēšanas darbību jautājumos un vietnieks operatīvo darbību jautājumos.

Biroja kopējais štata vietu skaits uz 2019. gada 1. decembri ir 150 amata vietas, no kurām aizpildītas ir 136 amata vietas. Sākot ar 2020. gada 1. janvāri Biroja štata vietu skaits būs 152 amata vietas.

2. VALSTS BUDŽETA PROGRAMMAS

6. tabula

Valsts budžeta programmas		2020. gads (EUR)	2021. gads (EUR)	2022. gads (EUR)
01.00.00 programma	Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs	10 962 456,00	10 618 190,00	10 978 190,00
02.00.00 programma	Operatīvās darbības pasākumu nodrošināšana	0,00	0,00	0,00
Kopā budžets		10 962 456,00	10 618 190,00	10 978 190,00
Plānoto amata vietu skaits		152	152	152

Ar 2020. gadu Biroja budžeta programma 02.00.00 tiek pievienota budžeta programmai 01.00.00, kas nodrošinās efektīvāku un elastīgāku līdzekļu plānošanu un izlietošanu operatīvās darbības pasākumiem.

Ņemot vērā Ministru kabineta iniciatīvu, Biroja bāzes budžetā partiju finansēšanai piešķirti finanšu līdzekļi 4 531 493,00 *euro* apmērā. Lai gan piešķirtie finanšu līdzekļi tiks ieskaitīti Biroja budžetā, tie ir paredzēti politisko partiju finansēšanai, nevis Biroja funkciju izpildei vai darbības nodrošināšanai. Šie finanšu līdzekļi nav izmantojami Biroja darbinieku atalgojumam, tā darbībai nepieciešamo preču un pakalpojumu iegādei, tostarp Biroja analītiskās kapacitātes stiprināšanai, operatīvās darbības nodrošināšanai vai citiem pasākumiem.

Izpildot Valdības rīcības plāna pasākumu Nr. 180.2, kas paredz stiprināt Biroja kapacitāti cilvēkresursu un materiālo resursu ziņā, palielinot Biroja finansējumu un štata vietu skaitu par 23 %, Birojs Stratēģijas darbības periodā rosinās palielināt štata vietu skaitu par 35 amata vietām un piešķirtā valsts budžeta finansējuma apmēru.

Korupcijas novēršanas un
apkarošanas biroja priekšnieks

Jēkabs Straume